

FERNANDA MELCHOR

**KASIRGA
MEVSİMİ**

İSPANYOLCA ASLINDAN ÇEVİREN: İDİL DÜNDAR

Eric'e

*He, too, has resigned his part
In the casual comedy;
He, too, has been change in his turn
Transformed utterly;
A terrible beauty is born.*

W.B. Yeats
Easter, 1916

*Burada anlatılanlardan bazıları gerçektir. Bütün karakterler hayal
ürünüdür.*

Jorge Ibargüengoitia
Las muertas

I.

Kanala, ellerinde savaşa hazır sapanlar ve parlak öğle ışığında neredeyse kapakları birbirine dikilmişçesine kısılı gözlerle nehirден yukarı doğru tırmanan patikadan geçerek ulaştılar. Beş kişiydiler ve sadece liderlerinin üzerinde mayo vardı: Mayıs başında henüz kısa olan sazlıkların kuru saplarının arasında alev gibi parıldayan, kırmızı bir deniz şortu. Bölüğün geri kalanı donlarıyla onun peşinden gidiyordu; sıcak meltemin, neredeyse beyaz gökyüzüne tezat oluşturan semavi kara akbabaların ve yüzlerine bir avuç kumdan daha sert çarpan, midelerine ulaşmasına izin vermemek için tükürme dürtülerini tetikleyen, yola devam etme isteklerini silip atan leş gibi bir kokunun eşliğinde dördü de dizlerine kadar çamura batmıştı, dördü de o sabah nehirден çıkardıkları küçük taşlarla dolu kovayı nöbetleşe taşıyarak peşinden gidiyordu, dördü de çatık kaşlı ve vahşi, kendilerini bu davaya feda etmeye hazır; öyle ki, çıt çıkarmadan en arkadan gelen en küçükleri bile korktuğunu itiraf etmeyi akıldan bile geçirmiyordu, elinde sapanın gergin kayışı, çakıltaşı deri kınında, ilk pusu belirtisinde, ister arkalarındaki ağaçlarda erketeye yatmış bir gözcünün *pitohué* gibi ötüşüyle, ister şiddetle yana itilen yaprakların hışırtısıyla, isterse de tam önlerinde

havayı yaran taşların çıkardığı uğultuyla, yoluna ne çıkarsa çık-sın saldırmaya hazırды. Ama liderleri küçük vadinin kenarını işaret etti ve beşi de kuru otların üzerinde emekledi, beşi de tek bir vücut oldu, beşi de yeşil sineklerle çevrili hâlde, sonunda suyun sarı köpüklerinden yüzeye çıkan şeyi tanıdı: Rüzgârın yoldan sürükleyip getirdiği plastik poşetlerin ve sazların arasında bir ölünün çürümüş yüzü, üzeri kıvrım kıvrım sayısız kara yılanla dolup taşarken gülümseyen, kapkara bir maske.

II.

Ona Cadı diyorlardı, tıpkı annesine yaptıkları gibi: Şifa ve lanet dağıtmaya başladığı günlerde Cadı'nın Kızı'ydı ve sonra, heyenin olduğu yıl tek başına kaldığında da sadece Cadı olmuştu. Belki de ihtiyar kadının poşetlerle, leş gibi bezler, saç tutamları, kemikler ve yemek artıklarıyla doldurduğu o dolaplardan birinin arka taraflarına tikiştirilmiş, zamanın ve kurtların çürüttüğü bir kâğıtta yazan başka bir ismi vardıysa, köydeki diğer herkes gibi bir adı ve soyadı olduysa da bunu kimse bilmiyordu, her cuma evini ziyaret eden kadınlar bile ona başka bir şekilde seslenildiğini duymamıştı. O her zaman, baksana mankafa, baksana kaltak ya da baksana şeytanın dölüydü, Cadı ne zaman onu yanına çağırırsa ya da susmasını ya da masanın altında uslu uslu durmasını, böylece kadınların şikâyetlerini dinleyebilmeyi istediğinde; kadınların salya sümük inleyerek anlattıkları dertlerini, zaaflarını ve endişelerini, ölü akrabaların girdiği rüyaları, hâlâ hayatta olanlarla edilen kavgaları ve para meselelerini; mesele neredeyse her zaman paraydı ama bazen de kocaları ve yol kenarında iş tutan fahişelerdi; neden tam da umutlarını yeşermişken beni terk ediyorlar, diyerek hıçkırığa hıçkırığa ağlıyorlardı ve ne anlamı var ki, diye inliyorlardı, doğmamış olmayı dilerken en

iyisi pes etmek, ölüp gitmekti; sonra şallarının kenarıyla yüzlerini temizliyorlardı ve Cadı'nın mutfağından çıkarken yine o şalla yüzlerini örtüyorlardı, öyle ya köyün dedikoducularına malzeme vermemek lazımdı, yoksa büyük bir keyifle ortalıkta dolaşıp, kadınlardan birinin Cadı'ya gidip birilerine karşı bir intikam planladığını, kocasını elinden alan orospuya büyü yaptırdığını falan söylerlerdi çünkü köyde daima böyle sefil bir kal-tak çıkar, aslında sadece bir oturuşta bir kilo patates cipsini mideye indirmiş salak evladının mide ağrısına bir deva arayan, yorgunluğunu giderecek şifalı bir çay veya karın ağrıları için bir merhem almak isteyen, ya da birbirimizi kandırmayalım, sadece orada biraz oturup içini boşaltmanın, biraz soluklanmanın, böğründe çaresizce çırpınan acıyı ve hüznü dışarı atmanın der-dindeki masumlar hakkında bol keseden atıp tutardı. Ona gidi-yorlardı çünkü Cadı dinliyordu ve hiçbir şey onu şaşırtmıyordu, zaten söylentilere göre kocasını öldürmüş bir kadından da bu beklenirdi; üstelik kocası Manolo Conde pezevenginin ta ken-disiydi ve Cadı onu parası için öldürmüştü, ihtiyar şerefsizin parası, evi ve arazileri, yüz hektarlık tarla ve otlakları ona baba-sından kalmıştı ki babası aslında mallarını Ingenio Sendikası'nın liderine parça parça satmış, böylece bir gün bile çalışmayacağı, kiralarla ve sürekli çuvallayan sözde iş girişimlerinin gelirleriyle geçineceği bir düzen kurmuştu da buna rağmen malvarlığı o kadar büyüktü ki, Don Manolo öldüğünde hâlâ geride kalmış olan bir parça arazi oldukça dolgun bir kira getirisi sağlıyordu ve bu dolgun kira da herkesin apar topar köye doluşmasına yet-mişti; ihtiyarın çoktan büyüyüp meslek sahibi olmuş oğulları, Don Manolo'nun Montiel Sosa'daki gayrimeşru iki oğlu haberi duyar duymaz soluğu köyde almıştı: Ani bir kalp krizi, öyle de-mişti Villa'nın doktoru, delikanlılar şeker kamışlarının ortasın-daki, merhumun gece bekletildiği o eve vardıklarında, ve he-men oracıkta, herkesin önünde, Cadı'ya hem evden hem de köyden gitmek için ertesi güne kadar vakti olduğunu, onun gibi

bir orospunun babalarının mülklerine çökmesine izin vereceklerini sandıysa delirmiş olduğunu söylemişlerdi: araziler, ev, onca yıldan sonra inşaatı hâlâ tamamlanmamış, Don Manolo'nun hayalleri gibi büyük ve şekilsiz, süslü merdivenleri ve alçıdan melek figürlü tırabzanıyla ve yarasaların yuva yaptığı yüksek tavanlarıyla o ev; bir de evin bir yerlerinde gizlendiği söylenen para, Don Manolo'nun babasından miras kalan ve hiç bankaya emanet etmediği eşek yüküyle altın paralar, ayrıca elması, kimsenin, oğullarının bile görmediği ama söylentilere göre gerçek olamayacak kadar büyük bir taşı olan, zamanında Don Manolo'nun ninesi Bayan Chucita Villagarbosa de los Monteros de Conde'ye, dolayısıyla tüm hukuki, hatta ilahi kanunlara göre delikanlıların annesi ve Don Manolo'nun hem fanilerin gözünde hem de Tanrı katında meşru karısına ait olan, hanımefendi havalarına bürünen ama aslında Don Manolo'nun ovanın ortasındaki yalnızlığında en sefil dürtülerini tatmin etmek için cangıldaki bir delikten çekip çıkardığı bir sırfıntıdan başka bir şey olmayan, o rezil fırsatçı ve katil Cadı'ya asla ait olamayacak, gerçek bir aile yadigârı olan elmas yüzüğü de unutmamalı. Nihayetinde Cadı'nın kötü bir kadın olduğu anlaşılmıştı çünkü nasıl olduğunu kimsenin bilmediği bir şekilde, gerçi bazıları şeytanın kadının kulağına fısıldadığını söylüyordu, kadın dağlarda, hem de neredeyse zirvede yabani bir ot keşfetmişti; hükümetin beyaz yakalılarına göre oradaki mezar kalıntıları kadim halklara, bölgenin ilk yerleşimcilerine aitti çünkü pis İspanyollar önlerinde uzanan bu topraklara gemilerinden bakıp, açılın, bu topraklar bizim ve Kastilya krallığının, demişti ve geride kalan az sayıdaki yerli de dağlara çekilmek zorunda kalmış ve her şeyi, tapınaklarının taşlarını bile geride bırakmışlardı, sonra 1978 kasırgasında heyelandır, çamur selidir, çığdır derken La Matosa'nın yüzden fazla sakiniyle birlikte o kalıntıları da toprağa gömülmüştü ve işte, söz konusu otlar da orada yetişiyordu, Cadı da onları pişirip öyle renksiz, tatsız ve iz

bırakmayan bir zehre dönüştürmüştü ki Villa'nın doktoru bile Don Manolo'nun kalp krizinden öldüğünü söylemişti ama salak oğulları, babalarının zehirlendiğinde ölümüne ısrar etmişlerdi, sonradan insanlar da Don Manolo'nun oğullarının ölümünden Cadı'yı sorumlu tutmuşlardı zira cenaze günü, kortejin başında Villa'nın mezarlığına giderlerken, şeytan gelip otoyolda onları almıştı; ikisi birden, önlerindeki kamyonun kasasından kayan demir kirişlerin altında ezilerek ölmüşler, ertesi günkü gazeteler kanlar içindeki kirişlerin fotoğraflarıyla dolmuştu ki neresinden bakılırsa bakılsın tüyler ürperticiydi çünkü böyle bir kazanın nasıl yaşanabildiğini, kirişlerin halatlardan nasıl kurtulup da arabanın ön camını deldiğini ve iki oğlanı birden nasıl şişlediğini kimse açıklayamıyordu, tabii her şeyi enine boyuna tartıp Cadı'yı suçlayanlar, Cadı'nın onlara büyü yaptığını, lanet olasıca kadının ev ile arazileri kaptırmamak için insanüstü güçler karşılığında ruhunu şeytana sattığını söyleyenler de eksik olmadı ve Cadı da aşağı yukarı o tarihlerde eve kapandı, bir daha da ne gündüz ne de gece dışarı çıktı, belki Conde'lerin intikam almasından korktuğundandı ya da belki de bir şey gizlediğinden, o evde olan, korunmasız bırakmak istemediği bir sırrı olduğundandı ama gün geçtikçe de iyiden iyiye zayıfladı ve benzi soldu, gözlerine bakınca insan korkuyordu çünkü delirdiği her hâlden belliydi, La Matosa'lı kadınlar da kendilerine yardım etmesi, karışımlarından ve merhemlerinden hazırlaması, bahçesinde yetiştirdiği ya da kadınları tepe hâlâ yerindeyken oraya gönderip toplattığı otlarla iksir pişirmesi karşılığında ona yemek götürmeye başladılar. Tam da o dönemde, insanlar geceleri köylerin arasındaki toprak patikalardan eve dönen erkeklerin peşine uçan bir yaratığın takıldığını görmeye başladılar, pençelerini saldırmak üzere ya da belki de onları kapıp cehenneme uçurmak için açıyor, gözleri dehşet verici bir ateşle parlıyordu; heykelle ilgili dedikodlar da o dönemde yayılmaya başlamıştı; söylentiye göre Cadı evindeki bir odada, muhteme-

len, kimsenin, Cadı'yı görmeye giden kadınların bile çıkmasına izin vermediği üst katta bir heykel saklıyor, orada aslında İblis'in devasa bir sureti olan bu heykelle zina yapıyor, onun hançer tutan bir kol kadar uzun ve kalın organıyla, o kocaman sikiyle her gece aksatmadan ahlaksızca ilişkiye giriyordu, kocaya ihtiyacı olmadığını söyleyip durmasının nedeni de buydu, nitekim kocakarı, Don Manolo öldükten sonra hiçbir erkekle görülmemişti, zaten erkekler hakkında ağzına geleni söylemesi de tesadüf olamazdı; hepsinin sarhoş serseriler, aşağılık azgın köpekler, rezil domuzlar olduklarını, o yılanlardan birinin bile evine girmesine izin vereceğine ölmeyi tercih edeceğini ve köyün diğer kadınlarının bunlara katlanmakla aptallık ettiğini söyleyip duruyor, bütün bunları sıralarken gözleri parıltıyor, dağınık saçları ve heyecandan kızaran yanaklarıyla bir saniyeliğine yine güzelleşiyordu ve köyün kadınları hemen bir istavroz çıkarıyordu çünkü durduk yere zihinlerinde bir sahne canlanıyordu: Cadı çıırılçıplak hâlde, İblis'in üzerine çıkıyor, grotesk penisini köküne kadar içine alıyordu ve menisi bacaklarından aşağı süzülüyordu; lav gibi kırmızı menisi, ya da Cadı'nın ocağının üzerindeki kazanda fokurdayan ve hastalıkları iyileştirmek için onlara kaşıkla içirdiği iksirler gibi yeşil ve yoğun, ya da belki zift gibi simsiyah, şu çocuğun kocaman gözbebekleri ve keçeleşmiş saçları gibi siyah; hani bir gün mutfak masasının altında, Cadı'nın eteğine tutunarak saklanmış hâlde buldukları, şu suskun ve çelimsiz kız çocuğu, öyle cılız bir şeydi ki kadınların çoğu, uzun süre yaşamaması, acı çekmemesi için sessizce dua etmişti ancak daha sonradan aynı kız, merdivenin dibinde, bağdaş kurduğu bacaklarının üzerinde açık bir kitapla, kocaman kara gözlerinin okuduğu kelimeleri dudaklarıyla sessizce telaffuz ederken görülmüştü ve haber birkaç saat içinde yayılmıştı çünkü o gün, ta Villa'ya kadar bütün bölge ahalisi, Cadı'nın kızının hâlâ hayatta olduğunu öğrenmişti ki bu her açıdan garipti çünkü hayvanların arada bir doğurduğu hilkat garibeleri, beş bacaklı oğlaklar

ya da çift başlı civcivler dünyaya gözlerini açabilseler bile birkaç gün içinde ölüyorlardı ama Cadı'nın kızı, ona verdikleri isimle Kız, gizlice ve namussuzca dünyaya getirilmiş o çocuk, her geçen gün büyüüp serpiliyordu ve kısa süre sonra o kadar güçlendi ki annesinin verdiği bütün görevleri yapabilmeye başladı: Odun kesip kuyudan su çekiyor, Villa'nın pazarına kadar yürüyor, on üç buçuk kilometreyi gidip dönüyordu, hem de elinde pazar torbaları ve sepetlerle, bir dakikalığına bile soluklanmadan, yoldan kesinlikle sapmadan ya da köydeki diğer kızlarla vakit geçirmek için durmadan ki kızlar da zaten onunla konuşmaya cesaret edemiyordu, hatta onunla, kıvırcık ve keçeleşmiş saçlarıyla, yırtık pırtık giysileriyle, devasa çıplak ayaklarıyla dalga geçmiyor, ona sataşmıyorlardı, ne kadar uzun ve hantal, bir erkek çocuğu kadar çevik ve herkesten daha akıllı olsa da; çünkü bir süre sonra pek çokları, evin bütçesini idare edenin Kız olduğunu anlamıştı, kira pazarlıkları için Ingenio'daki adamlarla görüşen oydu, Cadıların ufacık bir hata yapmasını bekleyen, böylece onları yasal yollarla araziden atmak için fırsat kollayan bu adamlar, ortada resmi bir belge ya da onları savunan hiçbir erkek olmamasından istifade etmeye çalışıyorlardı ama aslında bir erkeğe ihtiyaçları yoktu çünkü Kız, artık her nasılsa, muhasebe işlerini kendi kendine öğrenmişti ve öyle eli sıkıydı ki bir gün mutfağa dalıp Cadı'nın sunduğu hizmetlerin artık bir fiyatı olacağını ilan etmişti, zira yaşlı Cadı'nın –aslında o sıralar en fazla kırk yaşında olmalıydı ama kırışıkları, beyaz saçları ve sarkmış derisiyle yetmiş yaşında görünüyordu– akli gidip geliyordu ve verdiği hizmetlerin parasını almayı unutuyor ya da kadınlar, karşılığında ne verirlerse ona razı oluyordu: bir parça ham şeker, bir avuç kuru nohut, bir kesekâğdında çürümüş limonlar ya da kurtlu bir tavuk –yani beş para etmez şeyler– ve Kız bu saçmalığa bir son vermişti; bir gün mutfağa girmiş, konuşmaya alışkın olmadığından boğuk çıkan sesiyle, kadınların getirdiği hediyelerin, verilen danışmanlık hizmetini karşılama-

dığını ve bunun böyle devam edemeyeceğini, o andan itibaren hizmetin zorluğuna, annenin kullanması gereken kaynaklara ve işi halletmek için gereken büyüye göre farklı tarifeler olacağını söylemişti; neticede, basuru iyileştirmek ile bir adamın kendini bir kadının ayaklarına sermesini sağlamak ya da ölmüş annele-riyle konuşup hayattayken onu terk ettikleri için kendilerini affedip affetmediğini sormalarını sağlamak gibi hizmetler aynı kefeye konamazdı, değil mi? Bu yüzden, o günden itibaren işler değişecekti ama kadınların çoğu bundan hoşlanmayıp cumaları oraya gitmeyi bıraktılar ve kendilerini kötü hissettiklerinde Palogacho'lu o adama gitmeye başladılar, zaten adamın hizmet-leri Cadı'ninkilerden daha etkili gibiydi, zira başkentten tele-vizyona çıkan ünlüler, futbolcular, seçim kampanyasına çıkmış politikacılar bile ona gidiyordu ama ücreti tuzluydu ve kadınla-rın çoğunun otobüsle Palogacho'ya gidecek parası dahi olmadı-ğından Kız'a tamam demek daha çok işlerine geldi; geldi gel-mesine ama sadece şu ya da bu kadar verebiliyorlarken bu iş nasıl yürüyecekti, şimdi ne yapacaklardı, bilemez hâldelerdi, Kız da onlara kocaman dişlerini gösterip merak etmemelerini, paraları yetmezse bir eşyalarını rehin bırakabileceklerini söyle-mişti, mesela geçen gün taktıkları küpeler ya da bebeğinin boy-nundaki altın haç ya da bir tencere kuzu yahni, kahve demliği, radyo, bisiklet, herhangi bir eşyayı kabul edebilirdi ama ödeme-leri gecikirse faiz işleyecekti çünkü bir de bakmışlardı ki Kız en az yüzde otuz beş faizle tefeciliğe de girişmişti ve köyde böylesi bir sinsiliğin şeytanın işi olduğu, bir çocuğun bu kadar kurnaz olduğunun nerede görüldüğü, bunu ancak şeytandan kapmış olabileceği konuşuluyordu ve köyün kahvesinde bunun düpe-düz hırsızlık olduğunu, o kahpeyi yetkililere, polise teslim edip tefecilik ve fırsatçılıktan içeri attırmaları gerektiğini, La Matosa'nın ve komşu köylerin ahalisini sömürebileceğini san-makla hata ettiğini söylüyorlardı ama kimse de bir şey yapmı-yordu çünkü hem başka kim öyle rezil eşyaların karşılığında

onlara borç verirdi hem de kimse Cadıların düşmanı olmak istemiyordu çünkü işin gerçeği, onlardan ödleri kopuyordu. Köyün erkekleri bile gece vakti o evin önünden geçmeye çekiniyordu; içerden gelen gürültüleri herkes biliyordu, ta toprak patikadan bile duyulan bu çığlıklar ve inilti, köylülere göre iki cadının şeytanla çiftleşme sesleriydi, gerçi bazıları bu sesleri sadece delirmeye başlayan İhtiyar Cadı'nın geçirdiği krizlere bağlıyordu çünkü o dönemde artık insanları hatırlamamaya başlamıştı ve durduk yere transa giriveriyordu ve insanlar da bütün günahları ve edepsizlikleri için Tanrı'nın onu cezalandırdığını söylüyordu; özellikle de o şeytanın dölünü doğurduğu için cezalandırılıyor olmalıydı, öyle ya kadınlar Kız'ın babasının kim olduğunu sormaya cesaret edebildiklerinde bile Cadı bunu gizli tutmaktan hep zevk almıştı ve kimse de fikir yürütemiyordu çünkü kızın ne zaman doğduğu bilinmiyordu; Don Manolo, herkesin bildiği üzere yıllar önce ölmüştü, kadının hayatında başka bir erkek olduğu da duyulmamıştı, zaten evden çıkmıyor, danslara da gitmiyordu ve aslında kadınların esas merak ettiği şey, o ucube yaratığın dünyaya gelmesine neden olan kişinin kendi kocaları olup olmadığıydı, bu yüzden Cadı onlara uğursuz bir gülümsemeyle bakıp Kız'ın şeytandan olduğunu söylediğinde kadınların tüyleri diken diken oluyordu, gerçi kızın tipi de buna müsaitti, özellikle de gözleri ve kaşlarıyla, Villa'nın kilisesindeki bir tabloda, Başmelek Mikail'in yere yapıştırdığı ve kafası yarılmış hâlde tasvir edilen çocuğa çok benziyordu ve kadınlar bunu düşününce ıstavroz çıkıyorlardı, bazen de geceleri rüyalarında şeytanın karınlarına bir çocuk koymak için kalkmış, taş gibi sert penisıyla peşlerinden geldiğini görüp gözlerinde yaşlarla, uylukları sıırılsıklam ve karınlarında ağrıyla uyanıyor, Rahip Casto'ya günah çıkarmak için koşarak Villa'ya gidiyorlar, o da bütün bu cadılık saçmalıklarına inandıkları için onları azarlıyordu, zira bütün bu dedikodulara gülenler de vardı, kocakarının sadece bir deli olduğunu ve Kız'ı da muhteme-

len yakınlardaki bir köyden alıp kaçırdığını söylüyorlardı, sonra artık iyice yaşını almış ihtiyar Sarajuana'nın anlattığı bir hikâye de vardı: Bir gece barına La Matosa'nın dışından, hatta konuşma tarzlarına bakılırsa Villa'lı bile olmayan birkaç delikanlı gelmişti ve bu gençler halihazırda körkütük sarhoş olduklarından böbürlene böbürlene, La Matosa'lı bir kocakarıyı, kocasını öldürmüş ve büyücü numarası yapan bir kadını becermekten geldiklerini anlatmaya başlamışlardı ve Sarajuana hemen kulak kesilince, evine nasıl girdiklerini ve hepsinin sırayla kadını becerebilmesi için onu nasıl dövüp hareketsiz hâle getirdiklerini duymuştu; sonuçta cadı olsun ya da olmasın karı taş gibiydi ve onu becerirlerken kıvrınmasından ve bağırmasından aslında onun da hoşuna gittiği belli oluyordu, zaten bu sefil köydeki bütün kadınlar yolluydu; tabii barda, Sarajuana'nın iyi bildiği üzere, işgüzar heriflerden bol bir şey olmadığından, La Matosa'ya sefil denmesine alınan müdavimler ense tüylerini kabartıp yabancı tiplerin üstüne atlamışlar ve barın orta yerinde olay çıkartıp oğlanların canına okumuşlardı ama günün sonunda kimse palasını çekmemişti, belki oğlanları yumruklarıyla bile yere serebildiklerinden, belki havanın, bu hakareti fazla ciddiye alamayacakları kadar sıcak olmasından ve Sarajuana'nın yerinde o gün etkilemek isteyecekleri bir kadın olmadığından; sahil-den gelip kendilerini bira karşılığında satan pis orospular bile yoktu, sadece onlar ve Sara vardı ki Sara'yı da artık kendilerinden biri gibi görüyorlardı, kapkara yüzü ve olmazsa olmaz bıyığı, elinde ısınan bira şişesi, tavan pervanesinin uğultusu eşliğinde vücudundan yayılan nemli sıcaklıkla ve, Martín Caballero'nun resminin, *kü-çük-tav-şan-cık*, ve kutsal suyla bandırılmış bir iple bağlanmış aloe veranın, *yumuşacık-otlar keseceğim*, yanındaki lambanın dibinde, *tavşancığa vermek için*, bir başına çığırın, *sabırsızlanmaya başladı bile, nasıl başlamasın* kasetçalarıyla ve Cadı'nın söylediğine göre, kıskançlığa karşı, kötülüğü kötüye iade etmeye yarayan şekerkamışı likörüyle. Bu yüzden Cadı'nın

mutfak masasının tam ortasında, içinde deniz tuzu olan bir tabakta, daima boylu boyunca bir et bıçağı saplanmış bir kırmızı elma ile beyaz bir karanfil olurdu ve cumaları onu ziyarete gitmek için sabahın ilk ışıklarıyla kalkan kadınlar bu çiçeği o evde bırakılan kötü titreşimlerle, kendi keder ve ıstırap dönemlerinde içlerinde biriktiğine, Cadı'nın da iksirleriyle temizlemeyi becerdiğine inandıkları negatif enerjiyle çoktan kurumuş, büzüşmüş, sararmış hâlde bulurlardı ve yoğun ama görünmez pis kokusu, o kapalı evin kasvetli havasında asılı kalırdı çünkü İhtiyar'ın ne zaman pencerelerden korkar hâle geldiğini kimse bilmiyordu ama Kız mutfağın yanındaki, kimsenin girmeye cesaret edemediği loş salonda koşturmaya başladığında, İhtiyar daha o zamandan ve kendi elleriyle bütün pencereleri keresteler, çimento, demir ve parmaklıklarla kapatmıştı, hatta siyaha çalan çınardan yapılmış giriş kapısını, Don Manolo'yu Villa'da gömmek üzere tabutla çıkardıkları kapıyı bile tuğla ve kalaslarla bir daha asla açılmayacak şekilde kapatmıştı, böylece eve artık sadece avludan mutfağa açılan küçücük bir kapıdan girilebiliyordu çünkü Kız su getirmek, bahçeyle ilgilenmek, getir götür işlerini halletmek için bir şekilde dışarı çıkmak zorundaydı ve bu kapı kilitlenemediği için Cadı, öyle bir parmaklık yaptırdı ki demirleri Villa hapishanesindeki hücrelerinkilerden bile kalındı, en azından yapan demirci böbürlenerek böyle söylemişti, ve Cadı bu kapıyı yumruk büyüklüğünde bir asma kilitle kapatıyor, anahtarını da sutyenin içinde, daima sol göğsüne yapışık hâlde taşıyordu; köyün kadınları, bu parmaklığı giderek daha sık kilitli bulmaya başlamışlardı ve tıklatmaya cesaret edemediklerinden avluda bekliyor, oradan duydukları kadarıyla eşyaları duvara ya da yere fırlatan Cadı'nın bağırışlarını, ettiği hakaretleri ve çığlıkları dinleyerek bekliyorlardı, bu sırada Kız –yıllar sonra otobanda iş tutan kızlara anlatacağı üzere– elinde bir bıçakla mutfak masasının altında tortop olmuş şekilde saklanıyordu, tıpkı küçük bir çocukken olduğu gibi; hani bütün köyün

onun tez vakitte ölmesini, böylece acı çekmemesini istediği, hatta bunun için dua ettikleri günlerdeki gibi, çünkü er ya da geç şeytan gelip kendisine ait olanı talep edecekti ve yer yarılacak, Cadılar uçuşuruma, doğrudan cehennemin ateşten gölüne düşeceklerdi; biri içine şeytan girdiği ve diğeri de cadılıklarıyla işlediği bütün suçlar yüzünden: Don Manolo'yu zehirlediği ve oğullarını kazada ölecek şekilde lanetlediği için; karabüyüyle köyün erkeklerini iğdiş edip güçsüz düşürdüğü için; ve hepsinden de öte, kötü kadınların karınlarında –oraya haklı şekilde ekilip– kök salmış onlarca tohumu söküp atıyordu, bunu da, isteyen herkes için hazırladığı bir zehirde eritiyordu, ki bu zehrin tarifini Kız'a miras bırakmıştı; 1978 yılındaki heyelandan birkaç gün önce, kasırğa sahile şiddetle ve öfkeyle vururken tüm bölgede herkes evlerine kapanmışken; gürleyen fırtına bulutları günlerce gökyüzünü suyla doldurmuş, tarlaları sel basmış, her şey çürümüş, rüzgârdan ve gökgürültüsünden sersemleyip ağıldan zamanında kaçamayan hayvanlar, hatta tepe gümbürtüyle yerinden oynayıp kaya ve köklerinden sökülmüş meşe yığını hâlinde yamaçtan sel gibi inerken kimsenin ellerinden tutmayı başaramadığı çocukları bile boğulmuştu ve kara bir çamur her şeyi önüne katıp sürükleyerek nihayetinde sahile dökmüştü, ancak öncesinde, hayatta kalanların ağlamaktan kızarmış gözlerinin önünde köyün dörtte üçünü mezarlığa çevirmişti, geride kalanlarsa hayatlarını, sel üzerlerine gelirken mango ağaçlarının dallarını yakalayıp günlerce tutunmalarına borçluları ve sonunda kasırğa sıradağları paramparça edip tükendikten sonra güneş kurşun karası bulutların arasından tekrar parlayınca ve toprak tekrar sertleşmeye başlayınca, iliklerine kadar ıslanmış, derilerine minik mercanlara benzeyen likenler yapışmış hâlde, askerler tarafından kayıklarla toplanmışlardı ve peşlerinde hayatta kalan hayvanlar ve çocuklarla toplu hâlde hükümetin onlara Villagarbosa'da ayarladığı sığınaklara gitmişlerdi: belediye sarayının bodrumu, kilisenin kemerli holü, hatta okulda bile

dersler haftalarca ertelenmişti çünkü bu insanların ağırlanması gerekiyordu, yanlarında ıvır zıvır eşyaları, ağıtları, ölü ve kayıp listeleriyle, ki Cadı ve içine şeytan girmiş kızı da bu kayıplar arasındaydı çünkü kasırgadan beri onları gören olmamıştı. Uzun haftalar sonra bir sabah Kız, Villa'nın sokaklarında ortaya çıktı, baştan ayağa siyahlar giyinmişti; çorapları bacak kolları kadar simsiyahtı, uzun kollu bluzu siyah, eteği, topuklu ayakkabıları kapkara ve uzun ve siyah saçlarını kafasının tam tepesinde topladığı topuza tokayla tutturduğu başörtüsü de siyahtı; bu görüntü karşısında belki korkudan belki de görüntünün tuhafliğinden herkesin ağzı açık kalmıştı ama Kız gerçekten gülünçtü; insanın beynini haşlayacak kadar sıcak havada ucube siyahlar giyinmişti, bunun için deli olmak gerekti, çok gülünçtü, her sene Villa'daki karnavalda ortaya çıkan travestiler gibiydi ama işin doğrusu kimse yüzüne gülmeye cesaret edemiyordu çünkü çoğu o günlerde sevdiklerini kaybetmişti ve onu öyle Azrail kılığına girmiş, törensel ama aynı zamanda çökkün bir duruşla ayaklarını sürüye sürüye pazara doğru yürüyüğünü gördüklerinde diğerinin, annenin, İhtiyar Cadı'nın öldüğünü, bu dünyadan ayrıldığını, muhtemelen köyün yarısını yutan çamura gömüldüğünü tahmin ettiler; bu çirkin bir ölümdü ama kimisine göre, sürdüğü günah ve büyü dolu hayat için fazlasıyla iyi bir ölüm sayılırdı; kimse, hatta kadınlar, bütün cumaları onu görmeye giden o müdavimler bile bu yaşlı kıza işin ne olacağını, şifa ve büyü işini kimin üstleneceğini sormaya cesaret edemedi; hatta insanların şeker kamışlarının ortasındaki o eve yeniden adım atması için yıllar geçmesi gerekecekti ve o uzun yıllarda La Matosa tekrar insanlarla ve tepe yamacına gömülenlerin kemiklerinin üzerinde kulübeler ve derme çatma barakalarla dolacak, yabancılar, büyük çoğunluğu da Villa'dan geçerek limanı ve başkenti kuzeyde, Palogacho'da yeni keşfedilen petrol kuyularına bağlayacak yeni yolun inşaatıyla doğan istihdam imkânlarına üşüşen insanlar bölgeye yerleşecekti, hatta öyle bol

iş imkânı doğacaktı ki esnaf lokantaları ve yemek tezgâhları peyda olacak, zaman içinde barlar, pansiyonlar, genelevler açılacak, şoförler, makinistler, gezgin tüccarlar ve gündelik işçiler yolun monotonluğundan bir anlığına kaçmak için buralara sığınacaklardı çünkü bu öyle bir yoldu ki kilometreler boyunca iki yanı göz alabildiğine şekerkamışı tarlaları, sazlıklar ve kamışlarla sarılıydı, asfaltın kenarından batıdaki sıradağların eteklerine kadar ya da doğuda suların her daim öfkeyle çalkalandığı kıyıya kadar; çalılar, çalılar ve yağmur mevsiminde vahşi bir hızla büyüyerek bodur çalılıkların üstünü kaplayan, evleri ve ekinleri yutmakla tehdit eden sarmaşıklar ve işte, erkekler yolun kenarında, nehir kıyılarında, sabanlanmış tarlaların arasında iki büklüm olarak, ayakları sıcak toprağa gömülmüş hâlde bu otları pala marifetiyle kontrol altında tutmakla o kadar meşguldü belki o kadar gururluydular ki, ciddiye alamıyorlardı, uzaktaki toprak patikada, köyün ücra köşelerinde dolaşan o hayaletimsi Kız'ın kederli bakışlarını, yeni oğlanların çalıştığı arazilerde, üç kuruş maaşla işe alınan delikanlılara; hepsi de tüysüz, kayış gibi sert, kol, bacak ve karın kasları çalışmaktan ve yakıcı güneşten gerilmiş, bir de akşamları köyün sahasında paçavralardan yapılmış bir topun peşinde koşturmaktan, tulumcaya ilk kim varacak diye yapılan çılgın yarışlardan, nehre kim önce atlayacak, kıyıdan atılan bozuk parayı ilk kim bulacak, aralarında en uzağa kim tükürecek, günbatımında ılık suya doğru dallarını sallandıran incirin gövdesinde oturanların tezahüratları ve kahkahaları eşliğinde, hep birden sallanan kavisli bacaklar, birbirine yaslanmış omuzlar, parlak derisi ışıldayan sırtlar; demirhindi çekirdeği gibi parlak ve kapkara ya da sütlaç veya olgun *sapodila* meyvesinin yumuşak eti gibi gibi kremi. Tarçın rengi tenler, kestane rengi ve kızılımsı maun rengi ve nemli ve canlı tenler, uzaktan, Cadı'nın onları gözetlediği birkaç metre ötedeki o ağacın gövdesinden, pürüzsüzlüğü, gerginliği ve sıklığıyla henüz olgunlaşmamış meyvelerin asidimsi eti gibi görünen, dayanılmaz